

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจาก พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ซึ่งบัญญัติให้มีทั้งการถ่ายโอนภารกิจ และโอนข้าราชการของส่วนราชการที่ถูกยุบเลิกไปเป็นข้าราชการของกรมอื่น รวมทั้งการจัดตั้งกรมใหม่ขึ้น

ซึ่งในส่วนของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ตัดโอนงานของกรมประชาสงเคราะห์ไปเป็นของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำให้กระทรวงแรงงานมีภารกิจหลักเฉพาะด้านการบริหารแรงงาน โดยกระทรวงแรงงานเป็นหน่วยยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศของรัฐบาล มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เน้นการทำงานในเชิงยุทธศาสตร์ และมีภารกิจเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 86 กำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐ ต้องส่งเสริมประชากรวัยทำงานให้มีงานทำ คุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะการใช้แรงงานเด็ก และแรงงานหญิง จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคม รวมทั้งค่าตอบแทนแรงงานให้เป็นธรรมและเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ที่ต้องการให้มีกระทรวงแรงงานเป็นที่พึ่งในการบริหารจัดการด้านแรงงานและแก้ไขปัญหาผู้ใช้แรงงาน

โดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เป็นการปรับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการขึ้นใหม่ และปรับปรุงการบริหารงานโดยการจัดส่วนราชการที่ปฏิบัติงานสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มงานเดียวกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการปรับระบบการทำงานในรูปกลุ่มภารกิจ เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่มีความเกี่ยวข้องกัน ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพและเกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งจะลดค่าใช้จ่ายในส่วนงานที่ซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้ ในมาตรา 3 ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ทุกฉบับ และในมาตรา 5 ได้กำหนดให้มีกระทรวงและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง จำนวน 20 กระทรวง

สำหรับเป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูประบบราชการในครั้งนี้ ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

มาตรา 3/1 ความว่า “ การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุ และแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรค 1 ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้ ”

กระทรวงแรงงาน จึงได้ออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 119 ตอนที่ 103 ก วันที่ 9 ตุลาคม 2545 (เล่มที่ 2) และกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. 2545 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 119 ตอนที่ 103 ก วันที่ 9 ตุลาคม 2545 (เล่มที่ 3)

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2545 วันที่ 9 ตุลาคม 2545 ข้อ 3 ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้.....

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานแรงงานจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลแผนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการสังกัดกระทรวงในเขตพื้นที่จังหวัด

(2) ดำเนินการเกี่ยวกับงานยุทธศาสตร์ งานนโยบายและแผนงานพัฒนาเป็นศูนย์สารสนเทศด้านแรงงานในเขตพื้นที่จังหวัด

(3) ประสานและดำเนินการโครงการพิเศษด้านแรงงานในเขตพื้นที่จังหวัด

(4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2545 วันที่ 9 ตุลาคม 2545 ข้อ 3 ส่วนราชการกรมการจัดหางาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้.....

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานจัดหางานจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติการและประสานงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) รายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงานและโครงการต่อกรมการจัดหางานและสำนักงานแรงงานจังหวัด
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 วันที่ 9 ตุลาคม 2545 ข้อ 3 ส่วนราชการกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้.....

สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (ก) ดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงาน โดยใช้เทคโนโลยีระดับกลาง และระดับสูง เพื่อสร้างผู้ชำนาญการเฉพาะทาง
- (ข) ดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงาน และผู้ประกอบการ
- (ค) ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และดำเนินการแข่งขันฝีมือแรงงานทุกระดับของเขตที่รับผิดชอบ
- (ง) ส่งเสริมประสานการสร้างเครือข่ายการพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงาน และผู้ประกอบการ รวมทั้งการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานในเขตพื้นที่
- (จ) สนับสนุนการใช้หรือปรับปรุงระบบ รูปแบบ หลักสูตรอุปกรณ์ช่วยฝึกเทคโนโลยีการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการพัฒนาบุคลากรฝึกให้กับภาครัฐและภาคเอกชนในเขตพื้นที่
- (ฉ) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงานตามกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในเขตพื้นที่
- (ช) ดำเนินการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพในเขตพื้นที่
- (ซ) ควบคุม ดูแล ให้คำปรึกษา และสนับสนุนด้านเทคนิคและบุคลากรให้กับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในเขตพื้นที่
- (ณ) สนับสนุนการฝึกอบรมฝีมือแรงงานด้านเทคนิคและบุคลากรให้กับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในเขตพื้นที่
- (ญ) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประสานความเชื่อมโยง สร้างและพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานทั้งในและต่างประเทศ

(ฎ) เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพจังหวัด

(ฏ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2545 วันที่ 9 ตุลาคม 2545 ข้อ 3 ส่วนราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้.....

ราชการส่วนภูมิภาค

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติการและประสานงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด

(2) รายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการต่อสำนักงานแรงงาน

จังหวัด

(3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ

มอบหมาย

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2545 วันที่ 9 ตุลาคม 2545 ข้อ 3 ส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้.....

ราชการส่วนภูมิภาค

สำนักงานประกันสังคมจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติการและประสานงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานในเขตพื้นที่จังหวัด

(2) รายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงานและโครงการต่อสำนักงานแรงงาน

จังหวัด

(3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ

มอบหมาย

จากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี จึงได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ไว้ดังนี้

1. สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1.1 เป็นผู้แทนกระทรวงแรงงาน รับนโยบาย/แผนงาน/โครงการด้านแรงงาน

ไปประสานการปฏิบัติ

1.2 เป็นผู้แทนและประสานการจัดทำแผนงาน/โครงการของกระทรวงแรงงาน

ในระดับจังหวัด

1.3 บริหารและจัดทำข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการวางแผนพัฒนาแรงงาน การปฏิบัติตามแผนและรายงานสถานการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่จำเป็น

1.4 ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารด้านแรงงาน

คำขวัญ สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี “ **ประสานบริการ สู่ประชาชน** ”

2. สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1 จัดหางานให้แก่ประชาชนในวัยทำงาน

2.2 ควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว

2.3 ควบคุมตรวจสอบการจัดส่งแรงงานไทยไปต่างประเทศ

2.4 ให้คำปรึกษา แนะนำ การประกอบอาชีพให้ประชาชนในวัยทำงาน

2.5 ประสานงานและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดหางาน

2.6 ควบคุมตรวจสอบการดำเนินการจัดหางานภาคเอกชน

คำขวัญ สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี “ **กรมการจัดหางาน บริการงานอาชีพ** ”

3. ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดจันทบุรี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.1 ฝึกอาชีพสาขาต่าง ๆ ให้กับเยาวชน และประชาชนทั่วไป

3.2 ฝึกเตรียมเข้าทำงาน

3.3 ฝึกยกระดับฝีมือช่าง

3.4 ฝึกอาชีพในชนบท

3.5 ส่งเสริมการฝึกในกิจการและฝึกพิเศษ

3.6 ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

3.7 พัฒนาบุคลากรฝึก

3.8 รับผิดชอบพัฒนาฝีมือแรงงานในจังหวัดจันทบุรี

คำขวัญ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดจันทบุรี “ **ฝีมือดี มีวินัย ใฝ่งานทำ** ”

4. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดจันทบุรี มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

4.1 คุ้มครองผู้ใช้แรงงาน ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย

4.2 ส่งเสริมความปลอดภัย และพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน

4.3 ส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงาน นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด

คำขวัญ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดจันทบุรี

“ **ถูกต้อง โปร่งใส ทันเหตุการณ์ แรงงานสงบสุข** ”

5. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดจันทบุรี มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- 5.1 ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างที่ประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพตาย อันเนื่องมาจากการทำงานตามกฎหมายเงินทดแทน
- 5.2 ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกันตน ในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย หรือตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน และการคลอดบุตรตามกฎหมายประกันสังคม
- 5.3 ให้การฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานที่บาดเจ็บพิการ ในด้านการแพทย์เพื่อกลับเข้าทำงานได้ หรือเปลี่ยนอาชีพตามความเหมาะสมของร่างกาย

คำขวัญ

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดจันทบุรี

“ ประกันสังคม สร้างสรรค์หลักประกันชีวิต ”

สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี ได้เริ่มจัดโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน โดยใช้ชื่อว่า “ โครงการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเคลื่อนที่จังหวัดจันทบุรี ” ในปีงบประมาณ 2540 จำนวน 5 ครั้ง ต่อมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 เป็นต้นมา ได้จัดร่วมกับโครงการจังหวัดเคลื่อนที่ หมุนเวียนทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นประจำทุกเดือน โดยใช้งบประมาณปกติของสำนักงาน ซึ่งในปีงบประมาณ 2546 กระทรวงแรงงาน ได้จัดสรรงบประมาณเป็นเงิน 60,000 บาท ให้สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี จัดโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน (ส่วนภูมิภาค) จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2546 ณ บริเวณลานหน้าศาลากลางจังหวัดจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี และในปีงบประมาณ 2547 กระทรวงแรงงาน ได้จัดสรรงบประมาณ เป็นเงิน 90,000 บาท ให้ทุกจังหวัด จัด “โครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน” โดยกำหนดให้จังหวัดจันทบุรี จัดในไตรมาสที่ 3 (เดือนเมษายน 2547 – มิถุนายน 2547) ซึ่งมีมติที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี ครั้งที่ 11/2546 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2546 ได้กำหนดจัดงานในวันแรงงานแห่งชาติ วันเสาร์ที่ 1 พฤษภาคม 2547 ณ บริเวณศูนย์ราชการกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้ศึกษาในฐานะเป็นข้าราชการผู้หนึ่ง ซึ่งรับผิดชอบการจัดงานในโครงการนี้ จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการให้บริการประชาชนในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ในครั้งต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

1.2.3 เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้ เป็นข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนในโครงการกระทรวงแรงงาน เพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ในครั้งต่อไป

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านแนวความคิด คือแนวความคิดเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ใน 5 ด้าน คือ ความพึงพอใจต่อการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจต่อการบริการด้านผู้ให้บริการ ความพึงพอใจต่อการบริการด้านกระบวนการให้บริการ ความพึงพอใจบริการจำแนกตามหน่วยงาน และความพึงพอใจต่อการให้บริการของกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชนในภาพรวม

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ จะทำการศึกษากับประชาชนผู้ให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2547 ณ บริเวณศูนย์ราชการกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

1.4.2 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

1.4.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ในครั้งต่อไป

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เรื่องความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ดังนี้

" ความพึงพอใจของประชาชน " หมายถึง ความรู้สึกที่ดี รู้สึกชอบ รู้สึกพอใจ และประทับใจของประชาชน ต่อการให้บริการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

" การให้บริการ " หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของเจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี ในการตอบสนองความต้องการของประชาชน ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

“โครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี” หมายถึง การจัดงาน / กิจกรรม / บริการด้านแรงงาน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้บริการแก่ นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ว่างงาน นักเรียน – นักศึกษา ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไป ณ บริเวณศูนย์ราชการกระทรวงแรงงาน จังหวัดจันทบุรี

“อายุ” หมายถึง อายุของประชาชนที่มาใช้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี นับถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2547 (เศษเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี) แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ คือ 13-18 ปี 19-30 ปี 31-54 ปี และ 55 ปีขึ้นไป

“อาชีพ” หมายถึง ประเภทการทำงานของประชาชน แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป เกษตรกร รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ บริษัท/ธุรกิจเอกชนและอื่น ๆ ระบุ.....

“รายได้เฉลี่ยต่อเดือน” หมายถึง ค่าตอบแทน ที่ประชาชนได้รับเป็นรายเดือน หรือ ค่าตอบแทนที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน

“ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก” หมายถึง สถานที่/วัสดุ/อุปกรณ์ ที่มีให้บริการประชาชน

“ด้านผู้ให้บริการ” หมายถึง จำนวนเจ้าหน้าที่ คุณภาพของเจ้าหน้าที่ ความเสมอภาค และความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ ในการให้บริการประชาชน

“ด้านกระบวนการให้บริการ” หมายถึง ขั้นตอนการให้บริการ แบบกรอกข้อมูลมีความชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมให้บริการประชาชน อย่างรวดเร็ว ทันเวลา

“ด้านบริการจำแนกตามหน่วยงาน” หมายถึง การให้บริการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดจันทบุรี สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดจันทบุรี สำนักงานประกันสังคมจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี

“โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน” หมายถึง ความรู้สึกนิยมชมชอบ ต่อการให้บริการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 4 ด้าน ตามที่กล่าวข้างต้น

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

คำว่า “ ความพึงพอใจ ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “ Satisfaction ” ซึ่งมีความหมายโดยทั่ว ๆ ไปว่า “ ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ”

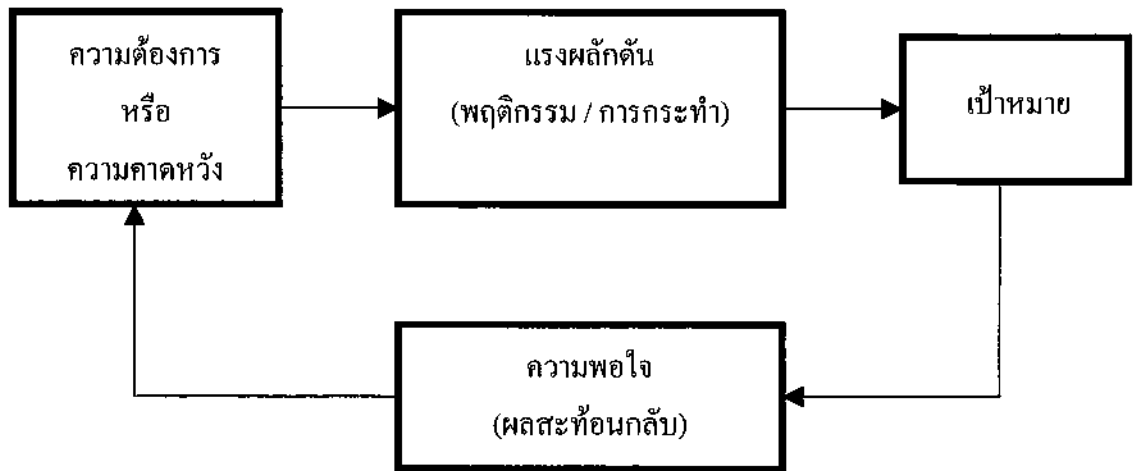
ความหมาย ของความพึงพอใจในการบริการ สามารถจำแนกเป็น 2 ความหมาย คือ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ (Consumer Satisfaction) และความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction)

Oliver (1980 อ้างใน จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน่วยที่ 8-15 , 2539:19) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ หมายถึง ภาวะการแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์ซื้อและการใช้สินค้า และบริการ

Locke ใน (1976 ถึงใน จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน่วยที่ 8-15, 2539 : 20) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ภาวะการแสดงออกทางอารมณ์ในทางบวกอันเป็นผลมาจากคุณค่าที่ได้รับจากงานและประสบการณ์ในการทำงานของบุคคลหนึ่ง

Davis (1967 อ้างใน บุญชู ชาวเชียงขวาง, 2541 : 30) กล่าวว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์ คือ ความพยายามที่จะขจัดความตึงเครียด หรือความกระวนกระวาย หรือภาวะไม่ได้ดูสภาพในร่างกาย เมื่อมนุษย์สามารถขจัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวได้แล้ว มนุษย์ย่อมได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนต้องการ

Mullins (1985 อ้างในบุญชู ชาวเชียงขวาง, 2541 : 30) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ ด้าน เป็นสภาพภายในที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เกิดจากมนุษย์จะมีแรงผลักดันบางประการในตัวบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่ตนเองพยายามจะบรรลุเป้าหมายบางอย่างเพื่อที่จะสนองตอบต่อความต้องการหรือความคาดหวังที่มีอยู่ และเมื่อบรรลุเป้าหมายนั้นแล้วจะเกิดความพอใจ เป็นผลสะท้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้น เป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก แสดงดังแผนภูมิที่ 2.1.1

แผนภูมิที่ 2.1.1 การเกิดความพอใจของบุคคล

ที่มา Mullins, Luarie J. (1985). Management and Organizational Behavior. London: Pitman Company, p. 230.

Mc Cormick (1965 อ้างในสุวิทย์ สุปงกฎ, 2538 :16) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

Gilmer (1975 อ้างใน อนุเชษฐ์ ภาคสมบูรณ์, 2546: 29) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ผลของทัศนคติต่าง ๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งความพอใจนั้นได้แก่ รู้สึกมีความสำเร็จในผลงาน รู้สึกว่าได้รับการยกย่อง และรู้สึกมีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

ชริณี เดชจินดา (2530 : 37) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

หลุย จำปาเทศ (2533 : 17) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการ (Need) ได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะมีความสุข สังเกตได้จากคำพูด สายตาและการแสดงออก

กิติมา ปรีดีติลล (2534 : 321-322) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงาน และเขาได้รับเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

อนุเชษฐ กาศสมบุรณ์ (2546 :30) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานและการปฏิบัตินั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกพร้อมเสียสละทุกอย่าง อุทิศแรงกายแรงใจ และสติปัญญาให้แก่งาน แสดงว่ามีความพึงพอใจมาก ทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลนั้นมีความรู้สึกไม่พอใจในงานและการทำงาน จะไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติ เพียงแต่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้เสร็จไปในแต่ละวันเท่านั้น

2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

(1) ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow 's Hierachy of needs)

Maslow (1954 อ้างในจิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน่วยที่ 1 – 7 ,2539 :149 – 150)

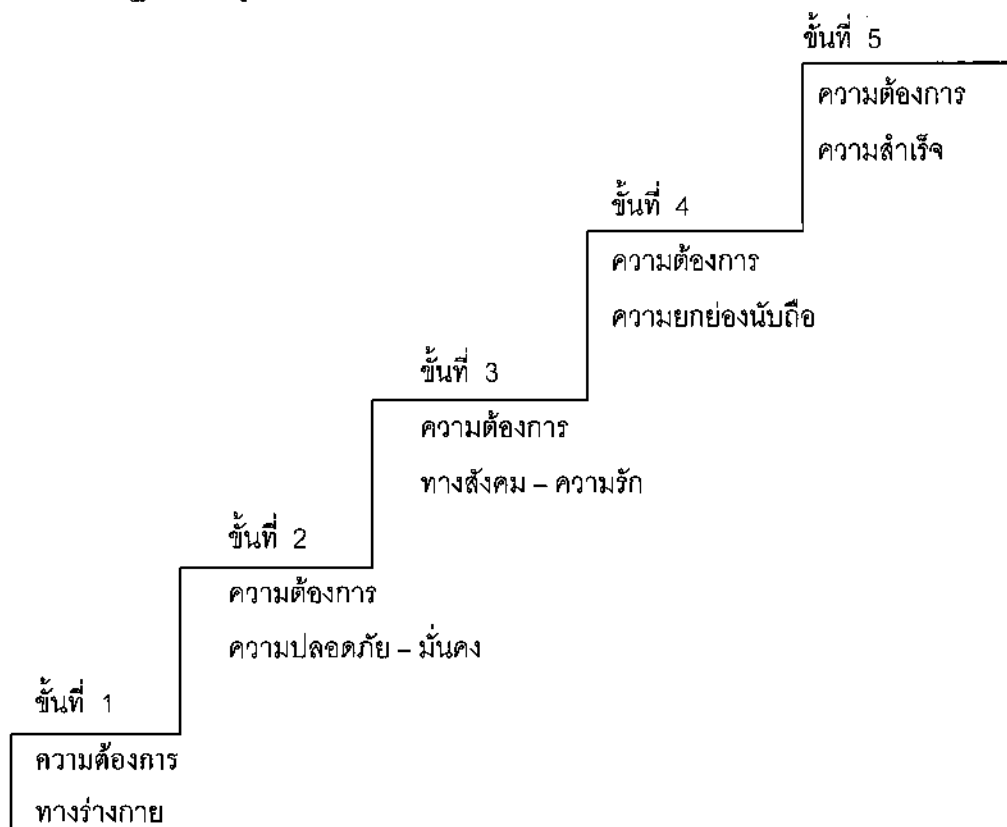
ได้ตั้งข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ว่า

(1.1) คนมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะทำให้เกิดความต้องการอย่างอื่นต่อไปเรื่อย ๆ ไม่จบสิ้น

(1.2) ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนอง จะยังเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดพฤติกรรม ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจอีกต่อไป

(1.3) ความต้องการของคนจะเรียงตามลำดับความสำคัญ เมื่อความต้องการขั้นใดได้รับการตอบสนองแล้ว จะเกิดความต้องการในขั้นสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ

มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับขั้นความต้องการของคนไว้ 5 ขั้น ดังปรากฏในแผนภูมิ ที่ (1) ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ (1) แสดงความต้องการลำดับขั้นตามทฤษฎีของมาสโลว์

จากแผนภูมิที่ (1) สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ต้องการเพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น น้ำ อาหาร อากาศ การนอนหลับพักผ่อน ความต้องการทางเพศ ฯลฯ เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการด้านร่างกายอย่างเพียงพอแล้วจะเริ่มมีความต้องการขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการความมั่นคงในชีวิต ในหน้าที่การงาน เช่น การมีงานทำประจำมีรายได้สม่ำเสมอ มีสวัสดิการ มีบำเหน็จบำนาญเมื่อเกษียณอายุ เป็นต้น ส่วนความต้องการความปลอดภัยนั้น เป็นความต้องการที่ปราศจากการประสบอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การเจ็บป่วย การถูกข่มขู่จากบุคคลอื่น และการถูกโจรกรรมทรัพย์สิน เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่าความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่โดยมั่นคง ปราศจากความกลัวความเจ็บปวด ความไม่สะดวกสบาย

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคมและความรัก (Social and Love Needs) เมื่อมนุษย์ได้รับความต้องการทางร่างกาย และมีความมั่นคงและความปลอดภัยจนเป็นที่พอใจแล้ว จะมีความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการที่จะมีโอกาสเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การต่าง ๆ โดยอยากจะมีสมาคมกับบุคคลอื่น ความเป็นสมาชิกของกลุ่มจะช่วยให้บุคคลตอบสนองความต้องการเป็นส่วนหนึ่งและการยอมรับได้ สุขภาพจิตของพนักงานจะดีถ้าได้รับการยอมรับ ได้รับการรักจากผู้บริหารตลอดจนเพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 ความต้องการยอมรับและยกย่อง (Esteem Needs) เป็นความต้องการการได้รับความนับถือ (การเชื่อมั่นในตัวเอง ความเป็นอิสระ ความสำเร็จ) อยากมีชื่อเสียง (สถานภาพ การยกย่อง การนิยมชมชอบ) ทำให้เกิดความภูมิใจในตัวเอง บุคคลที่มีความต้องการขั้นนี้ จะพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่า ตนเองก็ทำอะไรได้เหมือนกัน การจูงใจพนักงานประเภทนี้จึงไม่ใช่เงินเดือน สวัสดิการ หรือความมั่นคง แต่เป็นการที่ฝ่ายบริหารยอมรับในความสามารถและให้โอกาสเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ ความต้องการในขั้นนี้โดยสรุปก็คือ ความต้องการที่จะให้ตนได้รับการยกย่องจากสังคม มีเกียรติ มีฐานะในสังคม และต้องการที่จะให้ตนมีฐานะเหนือกว่าผู้อื่น

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self – Actualization) เป็นความปรารถนาที่จะใช้ศักยภาพสูงสุดที่ตนมีอยู่ทำในสิ่งที่ตนคิดว่า มีความสามารถที่จะเป็นหรือจะทำได้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับภารกิจกำหนดเป้าหมายในชีวิต เมื่อบรรลุเป้าหมายนั้นแล้วก็จะกำหนดเป้าหมายใหม่ที่ท้าทายยิ่งกว่าเดิม เช่น ความปรารถนาที่จะเป็นเจ้าของกิจการ เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง เป็นนักวิจัยดีเด่น เป็นพนักงานตัวอย่าง เป็นต้น หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นความต้องการที่จะให้ตน ได้รับความสำเร็จและสมหวังในสิ่งที่ตนคิด หรือที่ต้องการทุกอย่าง

ความต้องการตามลำดับขั้นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า เป็นแรงจูงใจที่เกี่ยวกับความต้องการด้านร่างกาย แรงจูงใจที่เกี่ยวกับความต้องการด้านเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น และแรงจูงใจที่เกี่ยวกับความสามารถ และเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจแต่ละประเภทจะไม่มีทางได้รับการตอบสนองอย่างครบถ้วน ดังนั้น แหล่งที่มาของการกระตุ้นจึงยังคงมีอยู่เสมอโดยไม่ขาดหายไป

(2) ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Modified Need Hierarchy Theory)

Clayton Alderfer (อ้างในจิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน่วยที่ 1-7, 2539 : 151) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่า ทฤษฎี อี.อาร์.จี (ERG : Existence – Relatedness – Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการคือ

(2.1) ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ความต้องการทางกาย และความต้องการความปลอดภัย

(2.2) ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคล ที่จะมิตสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

(2.3) ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับความยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

ทฤษฎี อี.อาร์.จี. เป็นความต้องการที่มีจำนวนน้อยกว่าความต้องการตามลำดับขั้นของทฤษฎีมาสโลว์ และเน้นถึงการทำให้เกิดความพอใจในความต้องการของมนุษย์ โดยไม่ได้คำนึงว่าความต้องการที่เกิดขึ้นของมนุษย์ จะเป็นไปตามลำดับขั้นเช่นเดียวกับทฤษฎีมาสโลว์เพราะความต้องการหลาย ๆ อย่างอาจเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน

(3) ทฤษฎีการจูงใจของเฮอส์เบอร์ก (Herzberg's Theory)

ทฤษฎีการจูงใจของ Frederick Herzberg (อ้างในจิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน่วยที่ 1 – 7, 2539 : 151-154) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายจากนักบริการ ทฤษฎีนี้มีชื่อเรียกหลายชื่อด้วยกัน คือ ทฤษฎีสองปัจจัย (Two – Factor Theory) หรือทฤษฎีการจูงใจและธำรงรักษา (Motivation – Maintenance Theory) หรือทฤษฎีการจูงใจ – สุขอนามัย (Motivation – Hygiene Theory)

ทฤษฎีนี้พัฒนามาจากผลการศึกษาของเฮอส์เบอร์กและคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยวิศวะกรและนักบัญชี โดยสอบถามความรู้สึกเกี่ยวกับความพอใจในการทำงาน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพอใจในการทำงาน และปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน ซึ่งได้ข้อสรุปว่า ความพอใจในการทำงานกับแรงจูงใจในการทำงานนั้นแตกต่างกัน การที่บุคคลมีความพอใจในการทำงาน ไม่ได้หมายความว่าเขาต้องมีแรงจูงใจในการทำงานเสมอไป ความพอใจในการทำงานจะมีผลให้บุคคลทำงาน โดยไม่คิดจะลาออกจากงานหรือวันหยุดงานแต่แรงจูงใจในการทำงานจะทำให้บุคคลทำงานด้วยความมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ และพฤติกรรมของพนักงาน จึงมีอยู่ 2 ประเภท

(3.1) ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการจูงใจ (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผลผลิตเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความพอใจในการทำงาน ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน ได้รับความยกย่องจากผลงาน การเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงานลักษณะงานที่ทำให้รับผิดชอบมากขึ้น การมีโอกาสเจริญก้าวหน้า การมีชื่อเสียงและเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ ทำให้คนทำงานมีความรู้สึกในด้านดี เป็นสิ่งที่อยู่ภายในความรู้สึกนึกคิดหรือในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจัดเป็นความต้องการความนับถือ และความต้องการความสำเร็จตามทฤษฎีมาสโลว์ ตามลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ในลำดับขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 ตามลำดับ

(3.2) ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factor) เป็นปัจจัยที่มีผลจูงใจโดยตรงในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แต่เป็นข้อกำหนดเบื้องต้นที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในงานที่ทำอยู่ ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ นโยบายและการบริหารขององค์กร การบังคับบัญชาหรือการนิเทศ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร สภาพการทำงาน อัตราค่าจ้าง ความมั่นคงและสถานภาพในการทำงาน ปัจจัยอนามัยดังกล่าวนี้มีส่วนสัมพันธ์กับความต้องการทางกายภาพ ความต้องการความมั่นคง ความปลอดภัยและความต้องการทางสังคม ตามทฤษฎีของมาสโลว์

ตารางที่ (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจตามทฤษฎีของ เฮอริสเบอร์ก

ปัจจัยกระตุ้น	ปัจจัยสุขอนามัย
งานที่ท้าทาย	สถานภาพ (ตำแหน่ง)
ความสำเร็จ	ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน
ความเจริญก้าวหน้า	(ผู้บังคับบัญชา / ผู้ใต้บังคับบัญชา / เพื่อนร่วมงาน)
ความรับผิดชอบ	การบังคับบัญชา
การเป็นที่ยอมรับ	นโยบายองค์กรและการบริหาร
ความเป็นอิสระในการแสดงออก	ความมั่นคงของงาน
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	เงินเดือน
กำหนดนโยบายและบริหาร	

ในทัศนะของเฮอริสเบอร์กและคณะเห็นว่า ผู้บริหารส่วนมากมักให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสุขอนามัย เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้อาจก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่คนงานเป็นกลุ่มได้ ดังเช่นการนัดหยุดงานของบริษัทห้างร้านและสถานประกอบการหลายแห่ง เพื่อเรียกร้องการขึ้นค่าจ้างแรงงาน ยังไม่เคยปรากฏว่าพนักงานรวมหัวกันเรียกร้องที่จะทำงานมากขึ้น หรือรับผิดชอบมากขึ้น ผู้บริหารจึงมีความเชื่อว่า การมีโครงการทางด้านผลประโยชน์พิเศษต่าง ๆ จะเป็นสิ่งจูงใจ แต่แท้จริงแล้วเป็นเพียงสิ่งพยุ่งและอำรงรักษาไว้ และป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในหมู่พนักงาน ส่วนปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความจูงใจ จะมีผลต่อความพยายามและกระตือรือร้นในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อต้องการจูงใจพนักงานผู้บริหารจึงควร

มอบหมายงานที่ทำทนายมีความรับผิดชอบสูงขึ้น ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้า จะเป็นการกระตุ้นให้พนักงานทำงาน ได้มีประสิทธิภาพมากกว่า ในตำแหน่งเดิมแต่เพิ่มเงินเดือนให้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารต้องพยายามรักษาปัจจัยสุขอนามัยให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พอใจในการทำงาน

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการให้บริการ

2.2.1 ความหมายของการบริการ

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของคำว่า " การบริการ " ไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่าง ๆ เช่น ให้บริการ ใช้บริการ เป็นต้น

คำว่า " การบริการ " ตรงกับภาษาอังกฤษว่า " Service "

Kotler (1987 อ้างใน ไพรัช วิริยะลัพพะ, 2544 : 18) กล่าวว่า การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการใด ๆ ที่กลุ่มบุคคลหนึ่ง หรือกิจกรรมหลายอย่างที่มีลักษณะไม่มากก็น้อย จำต้องไม่ได้ เพื่อช่วยผ่อนคลาปัญหาให้กับผู้มาใช้บริการ

Lethinen (1983 อ้างใน ไพรัช วิริยะลัพพะ, 2544 :18) ได้อธิบายการบริการ หมายถึง กิจกรรมหนึ่งหรือชุดกิจกรรมหลายอย่างที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรืออุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจ

Gronroos (1990 อ้างถึงใน จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน่วยที่ 1-7, 2539 : 6) ได้ขยายคำจำกัดความไว้ว่า การบริการ หมายถึง กิจกรรมหนึ่งหรือกิจกรรมหลายอย่างที่มีลักษณะไม่มากก็น้อยจำต้องไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปไม่จำเป็นต้องทุกกรณี เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับพนักงานบริการ และ/หรือลูกค้ากับบริษัทผลิตสินค้า และ/หรือลูกค้ากับระบบของการให้บริการที่ได้จัดไว้เพื่อช่วยผ่อนคลาปัญหาของลูกค้า

Stanton (1981 อ้างใน จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน่วยที่ 1-7 2539 : 7) ได้ขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในความหมายที่ว่า การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการให้เกิดความพึงพอใจด้วยลักษณะเฉพาะในตัวของมันเองที่จำต้องไม่ได้ และไม่จำเป็นต้องรวมอยู่กับการขายสินค้าหรือบริการใด การให้การบริการอาจจะเกี่ยวข้องกับการใช้หรือไม่ใช้สินค้าที่มีตัวตน แต่ไม่ได้แสดงความเป็นเจ้าของสินค้านั้น

สมชาติ กิจยรรยง (2536 : 42-43) ได้ระบุถึงคำจำกัดความของการบริการไว้ว่า การบริการ เป็นกระบวนการของการปฏิบัติตนเพื่อผู้อื่น ในอันที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับความสุข ความสะดวก หรือความสบาย

ศุภนิศย์ ไชครตันชัย (2536 : 13) ได้กล่าวว่า การบริการเป็นการกระทำที่เกิดจากจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดีช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรมีน้ำใจไมตรี ให้ความสะดวก รวดเร็ว ให้ความเป็นธรรมและความเสมอภาค

2.2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการให้บริการ

การให้บริการประชาชน ถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของรัฐบาลและข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่การบริหารภาครัฐได้มีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก จึงหันมามุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่อง การบริการสาธารณะแก่ประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนที่ได้รับจากการบริการจากหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2543 : 10 – 11, 24 – 25 และ 35 – 45) ได้ชี้ให้เห็นว่าการบริการสาธารณะจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไขสองประการ ดังนี้

(1) กิจกรรมที่ถือว่าเป็นบริการสาธารณะจะต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลมหาชน ซึ่งหมายถึง กรณีที่นิติบุคคลมหาชนเป็นผู้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง อันได้แก่กิจกรรมที่รัฐโดยระบบราชการ ซึ่งรวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินการ และยังหมายความรวมถึงกรณีของรัฐมอบกิจกรรมของรัฐบางประเภทให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการอีกด้วย

(2) กิจกรรมข้างต้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนของรัฐโดยทั่วไป

องค์ประกอบของบริการสาธารณะ ได้แก่

(1) การดำเนินการต้องอยู่ในความอำนาจการหรือการควบคุมของฝ่ายปกครอง ด้วยหลักการที่ว่าบริการสาธารณะจะต้องมีวัตถุประสงค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและรัฐ จะต้องเป็นผู้จัดทำหรือดำเนินการ แต่เนื่องจากปัจจุบันภารกิจของรัฐมีจำนวนมาก จึงได้มีการแบ่งงาน หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินการบางอย่างเช่น ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ และรัฐเองก็จะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้ดำเนินการกลายเป็นผู้ควบคุม โดยรัฐจะเป็นผู้ควบคุมในมิติของมาตรฐานของการบริการ ควบคุมความปลอดภัย และควบคุมค่าบริการ เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดตั้งอยู่บนแนวความคิดที่ว่าเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ตอบแทนสูงสุดและเดือดร้อนน้อยที่สุด

(2) บริการสาธารณะจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณประโยชน์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในการที่จะมีชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย และปลอดภัย นอกจากนี้แล้วรัฐจะต้องจัดบริการสาธารณะเพื่อให้ประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

หลักเกณฑ์ในการจัดบริการสาธารณะ

หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการพิจารณาถึงสถานภาพของบริการสาธารณะ ประกอบด้วยหลักสามประการอันได้แก่ หลักว่าด้วยความเสมอภาค หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

(1) หลักว่าด้วยความเสมอภาค เป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะที่จะต้องจัดทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกคน เนื่องจากตามกฎหมายบุคคลย่อมมีความเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่เหมือนกัน ดังนั้นกิจการใดที่รัฐจัดทำเพื่อบุคคลใดโดยเฉพาะ จะไม่มีลักษณะเป็นบริการสาธารณะ

(2) หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง บริการสาธารณะนั้นเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนทุกคน ซึ่งมีความต้องการในกิจการสาธารณะนั้นอยู่ตลอดเวลา และฝ่ายปกครองมีหน้าที่ที่จะต้องจัดบริการสาธารณะให้ดำเนินไปอย่างปกติโดยต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังนั้นในการจัดบริการสาธารณะ ฝ่ายปกครองจะเลือกดำเนินการเป็นช่วง ๆ และหยุดไม่ได้ โดยหลักการที่บริการสาธารณะจะต้องมีความต่อเนื่องนี้ไม่ได้บังคับเฉพาะแต่ฝ่ายปกครองเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเอกชนผู้รับมอบอำนาจในการจัดบริการสาธารณะของรัฐ ไม่ว่าจะโดยกฎหมาย หรือรูปสัญญาก็ตาม หากไม่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง ผู้จัดบริการสาธารณะนั้นจะต้องถูกกลงโทษตามที่กำหนดในเงื่อนไขสัญญา

(3) หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง บริการสาธารณะที่ดีจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตลอดเวลาเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และความจำเป็นที่จะรักษาประโยชน์สาธารณะรวมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับวิวัฒนาการของความต้องการส่วนรวมของประชาชนด้วย โดยในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบริการสาธารณะจะต้องกระทำโดยกฎหมาย หรือต้องมีกฎหมายให้อำนาจกระทำได้ และแม้ว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบริการสาธารณะนั้น จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็ตาม บุคคลนั้นจะอ้างสิทธิประโยชน์ที่ตนได้รับจากบริการสาธารณะมาขัดขวางการเปลี่ยนแปลงบริการสาธารณะโดยกฎหมายไม่ได้

ปัทมพร ศิลปกิจ (2541 : 20 – 21) กล่าวว่าโดยทั่วไปงานบริการประกอบด้วย ส่วนสำคัญสองส่วน คือ

1) กิจกรรมบริการ หมายถึงการดำเนินงานตามกระบวนการ ขั้นตอน หรือระบบระเบียบของหน่วยงานเพื่อให้ผู้รับบริการสำเร็จประโยชน์ตามต้องการ

2) พฤติกรรมบริการ ได้แก่ลักษณะการแสดงออกของผู้ให้บริการต่อผู้บริการตลอดระยะเวลาที่กระทำกิจกรรมบริการร่วมกัน ซึ่งการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมบริการสามารถทำได้สามทาง คือ **มโนกรรม** คือการแสดงออกทางด้านทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ด้านอารมณ์ **กายกรรม** คือด้านบุคลิกภาพภายนอก การแต่งกาย กิริยาท่าทาง ต่าง ๆ **วจีกรรม** คือการแสดงออกด้านการติดต่อสื่อสารด้วยวาจา

เทิดศักดิ์ ชูศรี (2536 :16 –17) เห็นว่าข้าราชการควรนำหลักธรรมเข้ามาใช้ในการบริการประชาชนด้วย ได้แก่**หลักพรหมวิหาร** 4 ประกอบด้วย **เมตตา** คือให้ความเอ็นดูปรารถนาให้ประชาชนมีความสุข **กรุณา** คือช่วยเหลือให้ประชาชนพ้นจากความทุกข์ **มุทิตา** คือมีความภูมิใจและเป็นสุขที่ปัญหาของประชาชนได้รับการแก้ไข และ**อุเบกขา** คือให้ความเป็นธรรมและความเป็นกลางแก่ประชาชนที่มาติดต่อโดยเท่าเทียมกัน หรือ**หลักสังคหวัตถุ** 4 ซึ่งประกอบด้วย **ทาน** คือการให้ เสียสละความสะดวกสบายส่วนตัวเพื่อประชาชน **ปิยะวาจา** คือพูดจาไพเราะอ่อนหวานกับประชาชนที่มาติดต่อ **อัตถจริยา** คือไม่นิ่งดูดายทำตนให้เป็นประโยชน์เสมอ **สมานัตตา** คือเสมอต้นเสมอปลาย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการสำรวจเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งสำนักตรวจและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

3.1 กรอบแนวความคิดในการศึกษา

3.1.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

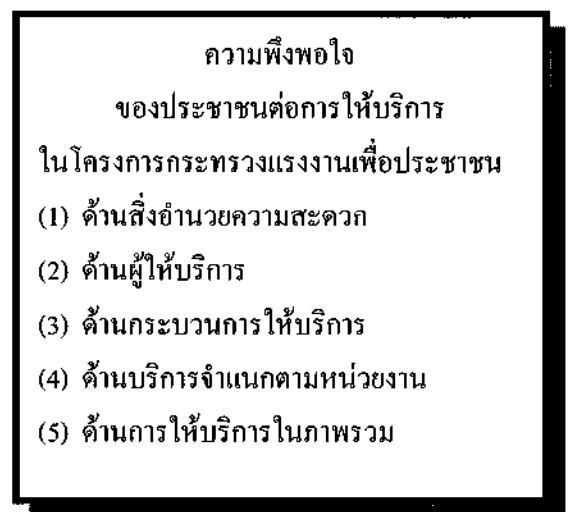
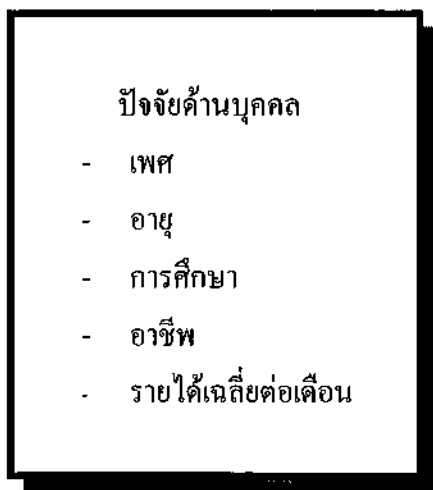
ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน ใน 5 ด้านคือ

- (1) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- (2) ด้านผู้ให้บริการ
- (3) ด้านกระบวนการให้บริการ
- (4) ด้านบริการจำแนกตามหน่วยงาน
- (5) ด้านการให้บริการในภาพรวม

จากตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษาดังปรากฏในแผนภูมิที่ 3.1

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variable)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variable)

แผนภูมิที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

3.1.2 สมมติฐานในการศึกษา

- (1) ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน แตกต่างกัน
- (2) ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน แตกต่างกัน
- (3) ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน แตกต่างกัน
- (4) ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน แตกต่างกัน
- (5) ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน แตกต่างกัน

3.2 วิธีการศึกษา

3.2.1 ขอบเขตการศึกษาและการดำเนินการจัดงาน

ศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่าง ประชาชนจากอำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอใกล้เคียง และอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดจันทบุรี ที่มาร่วมงานและใช้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งการดำเนินการจัดงานได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย ดังนี้

- (1) ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาอุปสรรคของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การจัดงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (2) ฝ่ายกิจกรรมบริการประชาชน มีหน้าที่รับผิดชอบประสานงานการจัดกิจกรรมบริการประชาชน ประสานงานหน่วยงานราชการ และภาคเอกชน ที่นำกิจกรรมมาร่วมให้บริการประชาชน จัดนิทรรศการ ประสานจัดจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และสินค้าราคาถูก แข่งขันตอบปัญหาและจัดหาของรางวัล ฯลฯ
- (3) ฝ่ายสถานที่ มีหน้าที่รับผิดชอบ วางแผนผังบริเวณงานทั้งหมด จัดหาเต็นท์ ชุดรับแขก โต๊ะ เก้าอี้ แทนประธาน แทนกล่าวรายงาน ระบบไฟฟ้า เครื่องขยายเสียง - ไมโครโฟน การตกแต่งเต็นท์ จัดหาสถานที่จอดรถ และจัดการจราจร ฯลฯ

(4) ฝ่ายพิธีการ ประชาสัมพันธ์จัดแข่งขันกีฬา และนันทนาการ มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานด้านพิธีการ พิธีกร ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมก่อนวันจัดงาน ได้แก่ จัดทำแผ่นป้าย ป้ายผ้า โฆษณาประชาสัมพันธ์ บริเวณศูนย์ราชการกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี สถานที่ชุมชน และสถานที่อื่น ๆ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดงานทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อมวลชนทุกแขนง ทางแผ่นใบปลิว เชิญหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน สื่อมวลชน กลุ่มพลังมวลชน นายจ้าง-ลูกจ้าง นักเรียน/นักศึกษา มาร่วมงาน การจัดเวที ตกแต่งเวที จัดหาวงดนตรี จัดแข่งขันกีฬาและนันทนาการ ฯลฯ

(5) ฝ่ายต้อนรับ จัดอาหาร และเครื่องดื่ม มีหน้าที่รับผิดชอบต้อนรับแขกผู้มีเกียรติ จัดหาอาหารกลางวันและเครื่องดื่ม บริการอาหารว่าง เครื่องดื่ม และน้ำดื่ม สำหรับแขกผู้มีเกียรติ และเจ้าหน้าที่มาร่วมกิจกรรมการจัดงาน ฯลฯ

3.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ได้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ว่างงาน นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไป ที่มาร่วมงานและใช้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2547 ณ บริเวณศูนย์ราชการกระทรวงแรงงาน จังหวัดจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถามที่สร้างแบบโดยสำนักตรวจและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน เป็นคำถามเชิงประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบคำถามแสดงข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.2.4 เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การวิเคราะห์

(1) เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	2 คะแนน
ไม่พึงพอใจเลย	1 คะแนน

(2) เกณฑ์การวิเคราะห์ มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	ไม่พึงพอใจเลย

3.2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ใช้วิธีประสานงานกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี ทุกหน่วยงาน โดยมอบแบบสอบถามให้หน่วยงานละ 70 ชุด เพื่อแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนให้สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี

3.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ไปประมวลผลในโปรแกรม SPSS for window ดังนี้

- (1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- (2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วย F - test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ เป็นการนำเสนอผลการศึกษาระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน และข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผล ดังนี้

(1) จัดส่งแบบสอบถามให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี จำนวน 4 หน่วยงาน รวมทั้งสำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี จัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามจากประชาชนหน่วยงานละ 70 ชุด รวม 350 ชุด

(2) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด จำนวน 330 ชุด

(3) จัดส่งแบบสอบถามให้สำนักตรวจและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน วิเคราะห์และประมวลผล จำนวน 180 ชุด

(4) ผู้ศึกษาใช้ในการศึกษาระดับวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 150 ชุด

ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้ (ตารางที่ 4.1)

เพศ จากผลการศึกษาพบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.3 (95 คน) เป็นเพศหญิง และเพศชาย ร้อยละ 36.7 (55 คน)

อายุ จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 19-30 ปี ร้อยละ 64.7 (97 คน) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31-54 ปี ร้อยละ 17.3 (26 คน) กลุ่มอายุ 13-18 ปี ร้อยละ 14.7 (22 คน) และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.3 (5 คน)

การศึกษา จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 50 (75 คน) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา รองลงมาคือ ปริญญาตรี ร้อยละ 35.3 (53 คน) ต่ำกว่าประถมศึกษา – ประถมศึกษา ร้อยละ 12 (18 คน) สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2 (3 คน) และอื่น ๆ (ไม่ได้ระบุ) ร้อยละ .7 (1 คน)

อาชีพ จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 32 (48คน) รองลงมาทำงานบริษัท / ธุรกิจเอกชน ร้อยละ 29.3 (44 คน) ทำงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 17.3 (26 คน) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 11.3 (17 คน) อื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา) ร้อยละ 7.3 (11 คน) และอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 2.7 (4 คน)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,001-6,000 บาท ร้อยละ 42.7 (64 คน) รองลงมาไม่มีรายได้ ร้อยละ 27.3 (41 คน) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-11,000 บาท ร้อยละ 12 (18 คน) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท ร้อยละ 11.3 (17 คน) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 6.7 (10 คน)

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	55	36.7
หญิง	95	63.3
2. อายุ		
13 – 18 ปี	22	14.7
19 – 30 ปี	97	64.7
31 – 54 ปี	26	17.3
55 ปีขึ้นไป	5	3.3
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา – ประถมศึกษา	18	12.0
มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา	75	50.0
ปริญญาตรี	53	35.3
สูงกว่าปริญญาตรี	3	2.0
อื่น ๆ	1	.7
4. อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	48	32.0
รับจ้างทั่วไป	26	17.3
เกษตรกร	4	2.7
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	17	11.3
บริษัท / ธุรกิจ เอกชน	44	29.3
อื่น ๆ (นักเรียน / นักศึกษา)	11	7.3
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	41	27.3
ต่ำกว่า 2,000 บาท	17	11.3
2,001 – 6,000 บาท	64	42.7
6,001 – 11,000 บาท	18	12.0
10,001 บาทขึ้นไป	10	6.7

4.2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการ กระทรวงแรงงานเพื่อประชาชนจังหวัดจันทบุรี

4.2.1 ความพึงพอใจต่อการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

จากผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ตารางที่ 4.2) พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.72) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 1. สถานที่จัดงานในโครงการเหมาะสม (ไม่คับแคบเกินไป) (ค่าเฉลี่ย = 4.04) รองลงมาคือ ข้อ 4. บรรยากาศในงานมีความสะดวกสบาย ไม่แออัดเกินไป (ค่าเฉลี่ย = 3.77) ลำดับต่อมาคือ ข้อ 3. มีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าทำให้สะดวกในด้านการเตรียมตัวมาใช้บริการในโครงการ (ค่าเฉลี่ย = 3.71) ข้อ 2. การคมนาคมสะดวกในการมารับบริการในโครงการ (ค่าเฉลี่ย = 3.61) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่นั่งพัก , น้ำดื่ม (ค่าเฉลี่ย = 3.46)

ตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจต่อการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ความพึงพอใจต่อการบริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$ (Mean)	S (Std.Deviation)	ระดับความ พึงพอใจ
1. สถานที่จัดงานในโครงการเหมาะสม (ไม่คับแคบเกินไป)	4.04	3.46	มาก
2. การคมนาคมสะดวกในการมารับบริการในโครงการ	3.61	.59	มาก
3. มีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าทำให้สะดวกในด้านการ เตรียมตัวมาใช้บริการในโครงการ	3.71	.80	มาก
4. บรรยากาศในงานมีความสะดวกสบาย ไม่แออัดเกินไป	3.77	.68	มาก
5. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่นั่งพัก , น้ำดื่ม	3.46	3.34	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.72	.83	มาก

4.2.2 ความพึงพอใจต่อการบริการด้านผู้ให้บริการ

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชน ต่อการบริการด้านผู้ให้บริการ (ตารางที่ 4.3) พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการด้านผู้ให้บริการในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.13) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 5. เจ้าหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ขอรับบริการทุกคน โดยไม่เลือกปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย = 4.31) รองลงมาคือ ข้อ 4. เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำที่ชัดเจนเข้าใจง่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.22) ลำดับต่อมาคือ ข้อ 3. เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยดี (ค่าเฉลี่ย = 4.19) ข้อ 2. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ (ค่าเฉลี่ย = 4.03) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1. จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.88)

ตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจต่อการบริการด้านผู้ให้บริการ

ความพึงพอใจต่อการบริการ ด้านผู้ให้บริการ	$\bar{X}$ (Mean)	S (Std.Deviation)	ระดับความ พึงพอใจ
1. จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเพียงพอ	3.88	.61	มาก
2. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความกระตือรือร้นและเอาใจใส่	4.03	.79	มาก
3. เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยดี	4.19	.70	มาก
4. เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.22	.76	มาก
5. เจ้าหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ขอรับบริการทุกคน โดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.31	.74	มาก
เฉลี่ย	4.13	.59	มาก

4.2.3 ความพึงพอใจต่อการบริการด้านกระบวนการให้บริการ

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชน ต่อการบริการด้านกระบวนการให้บริการ (ตารางที่ 4.4) พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการด้านกระบวนการให้บริการ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.05) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 5. การให้บริการมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.37) รองลงมาคือ ข้อ 1. และข้อ 4. การให้บริการมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก, ชับซ้อนเกินไป และการให้บริการมีความครบถ้วนสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.11) ลำดับต่อมา ข้อ 3. การยื่นคำร้องหรือติดต่อขอรับบริการไม่ต้องใช้เวลารอนาน (ค่าเฉลี่ย = 3.86) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 กระบวนการให้บริการไม่ต้องกรอกรายละเอียดเอกสารที่เป็นแบบฟอร์มหรือเอกสาร หลักฐานมากเกินไปจนความจำเป็น (ค่าเฉลี่ย = 3.82)

ตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจต่อการบริการด้านกระบวนการให้บริการ

ความพึงพอใจต่อการบริการ ด้านกระบวนการให้บริการ	$\bar{X}$ (Mean)	S (Std.Deviation)	ระดับความ พึงพอใจ
1. การให้บริการมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก, ชับซ้อนเกินไป	4.11	2.45	มาก
2. กระบวนการให้บริการไม่ต้องกรอกรายละเอียดเอกสารที่เป็นแบบฟอร์มหรือเอกสารหลักฐานมากเกินไปจนความจำเป็น	3.82	.69	มาก
3. การยื่นคำร้องหรือติดต่อขอรับบริการไม่ต้องใช้เวลารอนาน	3.86	.70	มาก
4. การให้บริการมีความครบถ้วนและสมบูรณ์	4.11	.73	มาก
5. การให้บริการมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่ชัดเจน	4.37	3.42	มาก
เฉลี่ย	4.05	.99	มาก

4.2.4 ความพึงพอใจต่อการบริการจำแนกตามหน่วยงาน

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการจำแนกตามหน่วยงาน

(ตารางที่ 4.5) พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อบริการจำแนกตามหน่วยงาน ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.14) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือข้อ 5. สำนักงานแรงงานจังหวัด (ค่าเฉลี่ย = 4.33) รองลงมา คือ ข้อ 1. สำนักงานจัดหางานจังหวัด (ค่าเฉลี่ย = 4.27) ลำดับต่อมา คือ ข้อ 2. ศูนย์/สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด (ค่าเฉลี่ย = 4.14) ข้อ 3. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด (ค่าเฉลี่ย = 4.03) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4. สำนักงานประกันสังคมจังหวัด (ค่าเฉลี่ย = 3.94)

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจบริการจำแนกตามหน่วยงาน

ความพึงพอใจ ต่อการบริการจำแนกตามหน่วยงาน	$\bar{X}$ (Mean)	S (Std.Deviation)	ระดับความ พึงพอใจ
1. สำนักงานจัดหางานจังหวัด	4.27	.72	มาก
2. ศูนย์ / สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	4.14	.71	มาก
3. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด	4.03	.74	มาก
4. สำนักงานประกันสังคมจังหวัด	3.94	.74	มาก
5. สำนักงานแรงงานจังหวัด	4.33	3.35	มาก
เฉลี่ย	4.14	.86	มาก

4.2.5 ความพึงพอใจด้านการให้บริการในภาพรวม

จากผลการศึกษาความพึงพอใจต่อบริการในภาพรวม (ตารางที่ 4.6) พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.33)

ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจด้านการให้บริการ ในภาพรวม

ความพึงพอใจในภาพรวม	$\bar{X}$ (Mean)	S (Std.Deviation)	ระดับความ พึงพอใจ
โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน	4.33	3.19	มาก

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการ ระหว่างเพศ รวมทั้ง 5 ด้าน (ตารางที่ 4.7) พบว่าเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.31 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 85.87

เมื่อทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (Analysis of Variance) พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 2.926 ; p . = .089) ผลการศึกษาจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างเพศ รวมทั้ง 5 ด้าน

เพศ	$\bar{X}$ (Mean)	N (Number)	S (Std.Deviation)
ชาย	82.31	54	11.14
หญิง	85.87	93	12.69
รวม	84.56	147	12.23

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างเพศ รวมทั้ง 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	S.S. (Sum of Squares)	df	M.S. (Mean Square)	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	432.036	1	432.036	2.926	.089
ภายในกลุ่ม	21410.100	145	147.656		
รวม	21842.136	146			

4.3.2 สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชนจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างระดับอายุรวมทั้ง 5 ด้าน (ตารางที่ 4.9) พบว่าผลการศึกษารเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อายุ 13-18 ปี (ค่าเฉลี่ย = 87.14) อายุ 55 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย = 86.60) อายุ 19 - 30 ปี (ค่าเฉลี่ย = 84.38) และอายุ 31 - 54 ปี (ค่าเฉลี่ย = 82.77)

เมื่อทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (Analysis of Variance) พบว่าประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชนจังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .546 ; p = .652$) ผลการศึกษาจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างระดับอายุ รวมทั้ง 5 ด้าน

อายุ	$\bar{X}$ (Mean)	N (Number)	S (Std.Deviation)
13 – 18 ปี	87.14	21	19.18
19 – 30 ปี	84.38	95	10.76
31 – 54 ปี	82.77	26	10.81
55 ปีขึ้นไป	86.60	5	10.28
รวม	84.56	147	12.23

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างระดับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	S.S. (Sum of Squares)	df	M.S. (Mean Square)	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	247.391	3	82.464	.546	.652
ภายในกลุ่ม	21594.745	143	151.012		
รวม	21842.136	146			

4.3.3 สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างระดับการศึกษา รวมทั้ง 5 ด้าน (ตารางที่ 4.11) พบว่าผลการศึกษาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย = 87.00) มัธยมศึกษา / ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา (ค่าเฉลี่ย = 84.41) ต่ำกว่าประถมศึกษา – ประถมศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 80.00) และสูงกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย = 79.67) และอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย = 66.00)

เมื่อทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (Analysis of Variance) พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.886$; $p = .116$) ผลการศึกษาจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างระดับการศึกษา รวมทั้ง 5 ด้าน

อายุ	$\bar{X}$ (Mean)	N (Number)	S (Std.Deviation)
ต่ำกว่าประถมศึกษา – ประถมศึกษา	80.00	18	9.88
มัธยมศึกษา / ปวช. / ปวส./อนุปริญญา	84.41	73	14.10
ปริญญาตรี	87.00	52	9.55
สูงกว่าปริญญาตรี	79.67	3	7.57
อื่น ๆ	66.00	1	-
รวม	84.56	147	12.23

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างระดับการศึกษา รวมทั้ง 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	S.S. (Sum of Squares)	df	M.S. (Mean Square)	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1101.798	4	275.450	1.886	.116
ภายในกลุ่ม	20740.338	142	146.059		
รวม	21842.136	146			

4.3.4 สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ
ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างอาชีพ รวมทั้ง 5 ด้าน (ตารางที่ 4.13) พบว่าผลการศึกษาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อื่นๆ คือ นักเรียน/นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 90.40) ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 85.55) รับจ้างทั่วไป (ค่าเฉลี่ย = 85.23) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ค่าเฉลี่ย = 83.47) บริษัท/ธุรกิจเอกชน (ค่าเฉลี่ย = 82.77) และเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย = 78.00)

เมื่อทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (Analysis of Variance) พบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = .975 ; p = .436$) ผลการศึกษาจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างอาชีพ รวมทั้ง 5 ด้าน

อาชีพ	$\bar{X}$ (Mean)	N (Number)	S (Std.Deviation)
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	85.55	47	8.50
รับจ้างทั่วไป	85.23	26	18.68
เกษตรกร	78.00	4	7.87
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	83.47	17	12.39
บริษัท/ธุรกิจเอกชน	82.77	43	9.69
อื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา)	90.40	10	16.56
รวม	84.56	147	12.23

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างอาชีพ รวมทั้ง 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	S.S. (Sum of Squares)	df	M.S. (Mean Square)	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	729.594	5	145.919	.975	.436
ภายในกลุ่ม	21112.542	141	149.734		
รวม	21842.136	146			

4.3.5 สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รวมทั้ง 5 ด้าน (ตารางที่ 4.16) พบว่าผลการศึกษาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ต่ำกว่า 2,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 89.53) ไม่มีรายได้ (ค่าเฉลี่ย = 85.80) 6,001 – 11,000 บาทขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย = 85.22) 11,001 บาทขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย = 84.90) และ 2,001 – 6,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 82.33)

เมื่อทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (Analysis of Variance) พบว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.273$; $p = .284$)

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รวมทั้ง 5 ด้าน

อาชีพ	$\bar{X}$ (Mean)	N (Number)	S (Std.Deviation)
ไม่มีรายได้	85.80	41	8.30
ต่ำกว่า 2,000 บาท	89.53	15	14.13
2,001 – 6,000 บาท	82.33	63	14.36
6,001 – 11,000 บาท	85.22	18	11.77
11,001 บาทขึ้นไป	84.90	10	.652
รวม	84.56	147	12.23

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของความพึงพอใจต่อการให้บริการระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รวมทั้ง 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	S.S. (Sum of Squares)	df	M.S. (Mean Square)	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	755.953	4	188.988	1.273	.284
ภายในกลุ่ม	21086.183	142	148.494		
รวม	21842.136	146			

4.4 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากการให้ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี เสนอข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในข้อคำถามแบบปลายเปิด สรุปได้ดังนี้

- (1) การจัดงานโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชนจังหวัดจันทบุรี ควรจัดครั้งละหลาย ๆ วัน และควรจัดทุก ๆ ปี
- (2) ควรจัดงานโครงการ ฯ ตามห้างสรรพสินค้า หรือชุมชนใหญ่ ๆ
- (3) สถานที่จัดงานโครงการฯ ควรจะมีขนาดกว้างขวางกว่านี้
- (4) ต้องการให้มีการประกวดสินค้า / ผลิตภัณฑ์ จากกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ / สถานประกอบการต่าง ๆ
- (5) การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีและทั่วถึง
- (6) อากาศในบริเวณจัดงานร้อนมาก
- (7) ควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำ ในการกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ
- (8) เจ้าหน้าที่ทุกคนตั้งใจทำงานดี และนิสัยเป็นกันเองเสมอ
- (9) พอใจที่ได้รับบริการจากทุก ๆ หน่วยงาน ซึ่งบริการสิ่งต่าง ๆ ได้ดี
- (10) ทำให้ทราบความเคลื่อนไหว และข่าวสารต่าง ๆ มากขึ้น
- (11) เป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้ และแนะนำวิธีการประกอบอาชีพหลายรูปแบบ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 จะเป็นการสรุปผลการศึกษา ส่วนที่ 2 เป็นส่วนของการอภิปรายผล และส่วนที่ 3 เป็นส่วนของข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุป

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

- (1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี
- (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี
- (3) เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้ เป็นข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ในครั้งต่อไป

การศึกษานี้ กำหนดศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี โดยผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตัวอย่าง (Sampling) จำนวน 150 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภูมิหลัง
- ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วย F-Test

5.1.1 ปัจจัยด้านภูมิหลัง

จากผลการศึกษา พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.3 อายุ 19 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.7 การศึกษา มัธยมศึกษา / ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 50.0 ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 32.0 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,001 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.7

5.1.2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงาน เพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

จากผลการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงาน เพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ในรายด้านพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.33 รองลงมาคือบริการจำแนกตามหน่วยงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ด้านผู้ให้บริการ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.13 ด้านกระบวนการให้บริการ ค่าเฉลี่ย 4.05 และสิ่งอำนวยความสะดวก น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.72

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผลการศึกษาไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนมีอายุแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผลการศึกษาไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้ บริการ ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผลการศึกษาไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผลการศึกษาไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการ ให้บริการ ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผลการศึกษาไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 5

5.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในโครงการกระทรวง แรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในโครงการ
กระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง 5 ด้าน ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนที่มา
รับบริการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ว่างงาน หรือต้องการหางานทำ ซึ่งสำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี ได้จัด
บริการวันนัดพบแรงงาน และสาธิตการประกอบอาชีพอิสระ ในโครงการดังกล่าวด้วย ทำให้ประชาชนประหยัด
เวลา และได้พบกับเจ้าของสถานประกอบการ หรือฝ่ายบุคคลของสถานประกอบการโดยตรง มีโอกาสที่จะได้
รับการคัดเลือกเข้าทำงานสูง กลุ่มรองลงมาได้แก่ กลุ่มลูกจ้างบริษัท / ธุรกิจเอกชน ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจ
ในการให้บริการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า
ประชาชนมีความพึงพอใจการให้บริการในภาพรวมมากที่สุด และประชาชนมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะอาดก น้อยที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของ
ประชาชนต่อการให้บริการ ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ
การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้
บริการ ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี รวมมี 5 ด้าน ต่อปัจจัยดังกล่าวไม่มี
ความแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาระบบการให้บริการ
ประชาชน ในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ในครั้งต่อไป ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ
ดังต่อไปนี้

(1) การจัดงานโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี ควรจัดครั้งละ 3-4 วัน
เพื่อให้ประชาชนได้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง และคุ้มค่ากับเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและควรจัดตาม
ห้างสรรพสินค้า หรือชุมชนใหญ่

(2) ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม ฯลฯ ให้เพียงพอกับจำนวนผู้มา
ร่วมงานและให้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

(3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดงานล่วงหน้าให้มากกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชน
เตรียมตัวมาใช้บริการในโครงการกระทรวงแรงงานเพื่อประชาชน จังหวัดจันทบุรี

(4) ควรปรับปรุงเอกสารประกอบการชี้แจง / เอกสารประชาสัมพันธ์ภารกิจของหน่วยงาน
สังกัดกระทรวงแรงงาน ให้มีข้อมูลที่จำเป็น ครบถ้วน น่าอ่าน และอ่านเข้าใจได้ง่าย

(5) ขั้นตอนการกรอกรายละเอียดเอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ ไม่ควรมีมากเกินไปจนความจำเป็น และควรมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำอย่างเพียงพอ

(6) ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี ให้มีทักษะและจิตสำนึกในการให้บริการ (Service Mind) ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน

(7) ควรฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานจังหวัดจันทบุรี มีความรู้ ความเข้าใจ ในภารกิจหลักของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบคำถามของผู้มารับบริการให้ได้มากที่สุด ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวความคิด เรื่อง " One Stop Service "

บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีติติก. 2534. **ทฤษฎีการบริหารองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ. 2539. **จิตวิทยาการบริการ**. หน่วยที่ 1-7 และหน่วยที่ 8-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชรีณี เดชจินดา. 2530. **ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรม แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- เชิดศักดิ์ ชูศรี. 2536. **ท้องถิ่นกับการให้บริการประชาชน แบบเชิงรุก**. ท้องถิ่น 33.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. 2543. **หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บุญชู ชาวเชียงใหม่. 2541. **การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แรงงานต่อการรับบริการประกันสุขภาพในโรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปัทมพร ศิลปกิจ. 2541. **พฤติกรรมผู้นำของนักบริหารสตรี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพรัช วิริยะลัททะ. 2544. **ความพึงพอใจของประชาชนผู้มาใช้บริการสถานีบริการน้ำมันในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีบริการน้ำมันเครื่องหมายการค้า ปตท**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภนิษฐ์ ไชครัตนชัย. 2536. **การบริการสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
- สมชาติ กิจยรรยง. 2536. **สร้างบริการ สร้างความประทับใจ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.
- สุวิทย์ สุนงกฎ. 2538. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพญาไท**. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- หลุย จำปาเทศ. 2533. **จิตวิทยาการจูงใจ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสามัคคีสาส์น จำกัด.
- อนุเชษฐ กาศสมบุรณ์. 2546. **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.